

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Культурологічна біографістика

Освітній ступінь	Третій освітньо-творчий	Курс	1
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Семестр	2
Освітньо-професійна програма	Культура і мистецтво		
Спеціалізація	Музична режисура		
Статус	Вибіркова навчальна дисципліна	ECTS	3
		Годин	90
		Лекційні	20
		Семінарські	20
		Самостійна робота	50

Семестровий контроль

Іспит

Інформація про викладача

ПІБ	Бондарчук Віктор Олексійович доктор мистецтвознавства, доцент
Профіль викладача	----
e-mail	art2603@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Спецкурс «Культурологічна біографістика» спрямований на комплексне вивчення методологічних засад сучасної біографістики в контексті дослідження творчих біографій особистостей та формування науково-теоретичних принципів та дослідницької культури для їх аналізу. Будучи необхідною складовою сучасних фундаментальних культурологічних досліджень біографістика як наукова галузь та навчальна дисципліна переживає ревізійні процеси (так званий «біографічний зсув» (turn)), в ході яких сформувались на продовжують формуватись методологічні засади неklasичної біографістики та неklasичного біографічного дискурсу. Даний біографічний зсув підсилюється загальною неklasичною методологією, що сформувалась межах феноменології, герменевтики, психоаналізу, структуралізму-постструктуралізму-постмодернізму, нової культурної історії, меморіальної культурології тощо. Поліваріантність та дискурсивність неklasичної біографістики, зміна теоретико-методологічного вектору від «дослідження» біографії до її конструювання формує альтернативні дослідницькі підходи та принципи: «біографічна свідомість епохи», культурні

моделі біографічної нарації, «виробництво» пам'яті про життя, конструювання біографії, візуальна біографістика, біографічна інсталяція. Отже дослідникам-культурологам необхідно орієнтуватись в даних тенденціях та процесах, відповідно на досягнення даної мети і спрямований курс «Культурологічна біографістика». Також курс послуговує закріпленню умінь ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень в аспекті біографічного дискурсу у власних наукових проектах та розвідках майбутніх докторів мистецтва.

Завдання курсу:

- осягнути генеральні теоретико-методологічні напрямки дослідження творчих біографій митців;
- сформувати знання про творчу біографію як культурну модель презентації особистості;
- розширити уявлення про сучасний культурологічний тезаурус в аспекті неklasичної біографістики як галузі культурологічного пізнання, усвідомлюючи процесуальність трансформацій та модифікацій понять (усталених, загальнонаукових та новітніх);
- вдосконалити уміння з набутих дослідницьких позицій формулювати методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку гуманітаристики.

Об'єкт навчальної дисципліни «Культурологічна біографістика» - біографічний дискурс в гуманітаристиці.

Предметом курсу є теоретичні принципи біографістики в динаміці її теоретико-методологічного розвитку.

Вихідні навчальні компетенції (з інших курсів), необхідні для успішного засвоєння аспірантами навчального змісту дисципліни: знання курсів культурології, естетики, філософії, психології творчості, історії української та зарубіжної культури, мистецтвознавства (музикознавства).

Основні поняття: біографія, біографістика, біографічний дискурс, принцип біографічної дискурсивності, біографічна свідомість доби, неklasична біографістика.

Місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівців: курс орієнтований на удосконалення теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, пов'язаних із теоретико-науковою та дослідницько-інноваційною роботою аспірантів. Курс дозволяє узагальнити методологічні підходи дослідження різних аспектів культури, що позитивно впливає на проведення власного наукового дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант

- **повинен знати:** базові поняття курсу «Культурологічної біографістики»; узагальнювати специфіку культурології в дослідженні творчих біографій, розширюючи міждисциплінарні зв'язки між блоком загальногуманітарних дисциплін, курсів власне культурологічного спрямування та мистецтвознавчих розвідок, що відповідає цілям освітньо-наукової програми підготовки докторів мистецтва в Національній музичній академії України ім. П.І. Чайковського.

- **повинен вміти:** аналізувати теоретико-методологічні принципи біографістики в динаміці розвитку та само ідентифікації культурологічного та мистецтвознавчого пізнання.

На основі засвоєних знань та вмінь здобувачі повинні **володіти професійними компетенціями:**

- Здатність до саморефлексії професійно-наукового досвіду, постійного оновлення методологічного інструментарію наукової та практичної діяльності, власних навичок щодо володіння актуальними засобами інформаційно-комунікативних технологій.
- Здатність до розуміння варіативності культурології, критичного усвідомлення проблемного поля сучасних культурологічних, мистецтвознавчих, музикознавчих досліджень у контексті методологічних змін в гуманітарних та соціальних науках.

- Здатність ідентифікувати та експертно оцінити суспільно-культурні явища, наукові концепції, мистецькі практики, у тому числі музичні та здійснювати їхній критичний аналіз із застосуванням сучасних методів соціальних і гуманітарних наук.
- Здатність до професійної взаємодії в міждисциплінарному мультикультурному полі та залучення представників громадськості для пошуків розв'язання культурних проблем.
- Здатність верифікувати та критично оцінювати достовірність, цінність та повноту інформації у процесі науково-практичної діяльності.
- Здатність до визначення дієвості сучасних теоретичних підходів до інтерпретації феноменів культури та культурних процесів та кваліфікованої наукової аргументації власних культурологічних розробок щодо них.
- Здатність до розуміння та тлумачення процесів смислоутворення в музичному мистецтві, їх взаємодії із широким культурним та загально-гуманітарним контекстом.
- Здатність виявляти та усвідомлювати сучасні культурно-мистецькі процеси, створювати концептуальне підґрунтя для їх всебічного розуміння та прогностичного моделювання.
- Здатність самостійно планувати та виконувати наукові дослідження культури, а також розробляти власні концепції культурно-мистецьких проектів із залученням грантових програм.
- Здатність до критичного відбору методів виявлення та аналізу культурних проблем сучасності та актуальних викликів щодо глобальної культурної ідентичності в контексті національних художніх цінностей та пріоритетів.
- Здатність до культуртрегерської діяльності в непрофільно мистецьких інституціях, створенні та підтримці корпоративної культури організації з метою впровадження загальнокультурних мистецьких цінностей, зокрема, музичного мистецтва.
- Здатність усвідомлювати суспільне значення діяльності культуролога-дослідника та культуролога-практика в науково-педагогічній, музично-просвітницькій діяльності, журналістиці, організації культурно-мистецьких заходів, у проведенні фахової експертної оцінки.

Перелік тем

Тема 1. Культурологічна біографістика: об'єкт, предмет та її специфіка як наукової галузі та навчальної дисципліни.

Тема 2. Методологічні засади класичної та неklasичної біографістики в контексті дослідження життєтворчості.

Тема 3. Історія життя як дискурсивна практика та наративний конструкт.

Тема 4. Біографічний дискурс в контексті меморіальної культурології.

Тема 5. Саморепрезентативні моделі життєтворчості: автобіографія.

Тема 6. Біографія митця в контексті комунікативної моделі часу.

Тема 7. Біографістика в контексті наукових концепцій, шкіл та напрямків

Тема 8. Творча біографія особистості як феномен часу.

Тема 9. Архівістика у дослідженні біографії особистості

Тема 10. Сучасний біографічний дискурс в створенні іміджу

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

Зараховується індивідуальна самостійна робота аспіранта, участь у семінарах, якість і дочасність виконання модульних контрольних робіт і реферату, відвідування лекцій.

Структура залікових кредитів дисципліни

Кількість модулів та змістових модулів	Кількість годин, відведених на:	
	Аудиторні заняття	Самостійна робота аспірантів
Модуль 1.	40	50
Змістовий модуль 1.	20	25
Змістовий модуль 2.	20	25
Разом за семестр	40	50

Поточний (міжсесійний) контроль:

- вербальний: співбесіда, експрес-опитування;
- аналітичний: аналіз самопідготовки здобувача;
- практичний: виконання вправ, презентація.

Підсумковий контроль:

- вербальний: іспит;
- практичний: презентація.

Накопичувальна система балів для проведення атестації

Вимога	Вид діяльності	Бали
Присутність студента на занятті	Робота студента в аудиторії, відповідно вимог ОНП	15
Наявність рукописного конспекту	Ведення конспекту лекцій, відповідно до вимог ОНП	5
Виконання практичних робіт	Написання звіту при виконанні практичної роботи, в якому відображає виконані ним, відповідно до отриманого завдання, певні види робіт, націлених на формування професійних умінь і навиків. Оцінюються досягнуті результати, проявлені знання, уміння і навички, а також відповідність звіту вимогам, які пред'являються.	40
Контрольна Робота	Студент отримує завдання для вирішення завдань. Робота виконується письмово і здається викладачеві. Оцінюються володіння матеріалом по темі роботи, аналітичні здібності, володіння методами, вміння і навички, необхідні для виконання завдань.	40
Всього		100

Екзамен	Екзамен націлено на комплексну перевірку освоєння дисципліни. Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за білетами, в яких містяться питання по всіх темах курсу. Здобувачу дається година на підготовку. Оцінюється володіння матеріалом, його системне освоєння, здатність застосовувати потрібні знання, навички та вміння при аналізі проблемних ситуацій і вирішенні практичних завдань	100
Всього		100

Оцінка присутності на заняттях

- За присутність аспіранта на лекції та наявність матеріалів лекції у конспекті – 1 бал
- Аспірант був відсутній з поважної причини і законспектував матеріал за темою лекції – 0, 5 бали
- Аспірант відсутній на лекції та не законспектував матеріал за темою лекції – 0 балів
- **Порядок зарахування пропущених занять** - співбесіда за наявністю матеріалів лекції у конспекті або реферату за темою пропущеної лекції.

Оцінка конспекту:

- Наявність рукописного конспекту з лекції у повному обсязі, в якому відображені усі питання лекції – 2 бали
- Наявність конспекту лекції у неповному обсязі, в якому відображені лише окремі питання лекції – 1 бал
- Конспект лекцій відсутній – 0 балів

Оцінка семінарської роботи:

- Правильно виконані всі завдання. Продемонстровано високий рівень володіння матеріалом. Проявлені чудові здатності застосовувати знання і вміння до виконання конкретних завдань – 5 балів
- Правильно виконані всі завдання. Продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом. Проявлені більш середні здатності застосовувати знання і вміння до виконання конкретних завдань – 4 бали
- Завдання виконано більш ніж наполовину. Продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом. Проявлені середні здатності застосовувати знання і вміння до виконання конкретних завдань – 3 бали
- Завдання виконано більш ніж наполовину. Присутні серйозні помилки. Продемонстровано задовільний рівень володіння матеріалом. Проявлені низькі здатності застосовувати знання і вміння до виконання конкретних завдань – 2 бали
- Завдання виконано менш ніж наполовину. Продемонстровано незадовільний рівень володіння матеріалом. Проявлені недостатні здатності застосовувати знання і вміння до виконання конкретних завдань – 1 бал
- Завдання не виконано – 0 балів

Оцінка письмової роботи:

- Правильно дані відповіді на усі питання. Продемонстровано високий рівень володіння матеріалом. Проявлені чудові здатності застосовувати знання і вміння – 5 балів
- Правильно дані відповіді на усі питання. Продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом. Проявлені більш середні здатності застосовувати знання і вміння – 4 бали
- Дані відповіді більш ніж наполовину питань. Продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом. Проявлені середні здатності застосовувати знання і вміння до виконання конкретних завдань – 3 бали
- Дані відповіді більш ніж наполовину питань. Присутні серйозні помилки. Продемонстровано задовільний рівень володіння матеріалом. Проявлені низькі здатності застосовувати знання і вміння – 2 бали
- Дані відповіді менш ніж наполовину питань. Продемонстровано незадовільний рівень володіння матеріалом. Проявлені недостатні здатності застосовувати знання і вміння – 1 бал
- Завдання не виконано – 0 балів

Оцінка іспиту:

Складається з двох рівноцінних питань, кожне з яких оцінюється в 50 балів

Повно та ґрунтовно розкриті теоретичні питання, використано при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу	45-50
Вцілому розкриті теоретичні питання, однак не повно і допущенні деякі неточності. При цьому не використано на достатньому рівні обов'язкову літературу	41-44
Правильно визначена сутність питання, але розкрито лише частково і допущенні при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання	36-40
Правильно визначена сутність питання, але недостатньо або поверхово розкрито більшість окремих положень і допущенні при цьому окремі помилки, які частково впливають на загальне розуміння проблеми	30-35
Частково та поверхово розкриті лише окремі положення питання і допущенні при цьому певні суттєві помилки, котрі значно впливають на загальне розуміння питання	20-29
Не розкрито основне положення питання і допущенні при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання	0

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
7481	C		
6473	D	задовільно	
6063	E		
3559	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
034	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.